

Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser stab

Handläggare Peo Hermansson chefläkare

Socialdepartementet

Regeringskansliet

106 30 Stockholm

s.remissvar@regeringskansliet.seomid.mavadati@regeringskansliet.se

Externt Dnr S2022/00623

**Yttrande över Remiss av betänkandet E-recept inom EES
(SOU 2021:102)****Sammanfattning**

Region Gävleborg vill tacka för möjligheten att komma med synpunkter på *betänkandet E-recept inom EES*.

Sammantaget kan sägas att Region Gävleborg förstår och instämmer i att målet med att göra det möjligt att e-recept från ett EES-land får expedieras på ett apotek i ett annat EES-land är en nödvändig och önskvärd anpassning med hänsyn till den fria rörligheten och flertal andra aspekter.

Utredningen har haft uppdraget att utreda vad som krävs för en patientsäker och effektiv process för e-recept inom EES och att föreslå de åtgärder som krävs för en sådan process. Utredningens bedömningar och förslag rör komplexa förhållanden inom flera områden och Region Gävleborg vill peka på att det är svårt för oss som region att fullt ut ta ställning för eller emot och även svårigheten i att försöka överblicka konsekvenserna av förslagen när de väl genomförs.

Region Gävleborgs viktigaste återkoppling blir därför att trycka på vikten av noggrann uppföljning av implementeringen utifrån aspekter kring integritet, patientsäkerhet, efterlevnad av förmånssystemen kring läkemedel med mera.

Nedan återger Region Gävleborg några kommentarer kring områden vi särskilt vill belysa.

Kommentarer

Personuppgiftsbehandlingen

Region Gävleborg delar fullt ut utredningens bedömning om att denna möjlighet med e-recept inom EES hanterar särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 (Förordning (EU) 2016/679) som behöver hanteras med någon typ av integritetshöjande åtgärd.

Region Gävleborg vill framhålla att det är viktigt att det blir tydligt för den registrerade när samtycke måste lämnas och vilka följder ett ej lämnat samtycke kan medföra. Region Gävleborg vill understryka att det är av stor vikt att samtyckeshantering utformas på ett enkelt vis så att det kan hanteras av olika typer av registrerade, även av dem med mindre kunskap om digitala lösningar. Det är sålunda viktigt att minimera risken att patienter inte får sina läkemedel på grund av svårigheter i samtyckeshantering.

Vidare vill regionen lyfta frågan kring utveckling av tjänsten för minderåriga, det är då viktigt att denna kommer att följa samma logik som tillämpas inom exempelvis nationella läkemedelslistan, inom vården etc.

Förmånssystemen och förskrivna läkemedel

Region Gävleborg ser en risk i att våra läkemedelsförmånssystem kan komma att missbrukas eller på annat sätt förlora sin kontroll.

Detsamma gäller riktlinjer och kultur kring hur läkemedel förskrivs till svenska patienter i svensk hälso-sjukvård. Att beroendeframkallande läkemedel nämns som ett undantag i att inte kunna expedieras inom systemet är bra, men motsvarande analys bör också göras kring till exempel antibiotika och vissa läkemedel med hemliga pris avtal vilket skulle kunna leda till en expediering i ett annat EES-land ger regionerna ersättningskrav som är högre än om läkemedlet expedierats i Sverige.

Sverige har arbetat som föregångsland i många läkemedelsfrågor, inte minst kring att minska antibiotikaförskrivningen (Strama) och därmed försöka stävja det tilltagande hotet kring antibiotikaresistens, som är ett stort folkhälsoproblem. Det arbetet har inte alls kommit lika långt inom hela EES och det finns en uppenbar risk att, i och med den snabba utvecklingen av digital vård, aktörer i den genren etablerar sig i annat EES land med fokus på att fånga upp patientgrupper i Sverige som upplever sig ha behov av läkemedel som man av någon anledning inte får förskrivna inom landets gränser.

Övriga konsekvenser

Sammantaget ser Region Gävleborg alltså positivt på målbilden kring etablering av en struktur kring möjligheterna att e-recept från ett EES-land kan expedieras på ett apotek i ett annat EES-land men regionen kan inte nog understryka vikten av noggrann uppföljning och analys av implementeringen. Med det också möjligheter till snar revidering utifrån hur utfallet blir i olika aspekter.

Region Gävleborg delar inte utredningens bedömning om att det inte finns risk för ökade kostnader för regionerna. Även det är en faktor som behöver löpande följas upp och i händelse av negativ kostnadsutveckling bör det kompenseras med statliga medel.

Slutligen vill Region Gävleborg lyfta vikten av ett fortsatt samarbete nationellt mellan alla berörda aktörer tillsammans med regionerna och patientföreträdare i frågor som rör säkerhet och integritet i informationsdelning internationellt. Även om personuppgiftsbehandlingen i det område som behandlas i detta betänkande ligger i relationen mellan E-Hälsomyndigheten och patient (och inte regionerna), så går utvecklingen mot att informationsdelningen framåt kommer att även inbegripa information som regionerna ansvarar för. Det är då viktigt att lösningarna är inte bara säkra utan även enkla att förstå för den enskilda patienten och vårdgivaren, likväl som att alla, även barn och de med skyddade personuppgifter har tillgång.

Region Gävleborg

Göran Angergård
Regiondirektör